

Het historisch bekerspelspel

Leerlingen krijgen ieder een kaartje waar hun rol op staat: burger of lid van een politieke partij (de NSDAP, maar dat weten de leerlingen niet) en ieder een bekertje water. De bekertjes water van de burgers zijn gevuld met gewoon leidingwater, de bekertjes van de NSDAP met zout water. De leerlingen gaan rondlopen in het lokaal en gaan elkaar ontmoeten. Tijdens deze ontmoeting wordt er door de politiek vertegenwoordigers geprobeerd om de burgers te winnen voor hun standpunten, maar de burgers weten niet dat ze te maken hebben met NSDAP-leden, zij denken dat het om verschillende politieke partijen gaat. Als de burgers meegaan met de politieke vertegenwoordiger, dan wordt er water uitgewisseld. Op het einde de leerlingen het water laten proeven: het zoute water heeft zich verspreid, net zoals het nationaalsocialisme in Duitsland tijdens het Interbellum/begin Tweede Wereldoorlog.

Doelen opdracht:

- Leerlingen maken kennis met de standpunten van de NSDAP.
- Leerlingen maken mee hoe het nationaalsocialisme zich verspreid heeft onder alle lagen van de bevolking.

Vorbereiding:

- Bekertjes (voor heel de klas + extra).
- Flessen water: 2x 1.5l fles met zoet water & 1x 1.5l fles met zout water (deze van te voren al in de bekertjes schenken). Acht bekertjes worden gevuld met zout water.
- Kaartjes printen.
- Leerlingen indelen in burgers en politiek vertegenwoordigers.

Instructie:

Kies van tevoren acht mondige leerlingen uit die de standpunten van de NSDAP gaan verkondigen. Begin de opdracht waarbij je de leerlingen uitlegt dat ze zich gaan inleven in de periode 1920-1933 in Duitsland. En dat door middel van bekertjes water er een uitwisseling zal plaatsvinden die symbool staat voor 'beïnvloeding'. Maak acht groepjes 'burgers' (drie leerlingen per groepje) en deel de kaartjes uit. Zorg ervoor dat ze op een bepaalde plek in de klas blijven staan: 'hun positie'. Geef ze daarna allemaal een bekertje zoet water. Je vertelt de burgers dat er dadelijk acht leerlingen zijn van verschillende politieke partijen die gaan proberen ze voor hun partij te winnen (let op! De leerlingen die bij de politieke partijen horen mogen niet de naam van de politieke partij noemen).

Neem daarna de acht leerlingen uit de klas die voor een politieke partij moet gaan spelen. Geef deze leerlingen op de gang hun verschillende kaartjes (één per persoon) en leg uit dat ze alleen met deze standpunten moeten proberen zoveel mogelijk leerlingen te overtuigen om bij hun politieke partij aan te sluiten. Let op: zeg niet tegen de leerlingen dat ze allemaal NSDAP-standpunten hebben, laat dat in het midden. Vertel ze wel, dat ze moeten proberen meerdere burgers te spreken. Geef daarna deze leerlingen allemaal een bekertje met zout water, vertel ze niet dat hier zout water in zit.

Laat de acht leerlingen weer binnen. Nu begint het spel! De burgers blijven met hun groepje op een plaats in het lokaal staan, de vertegenwoordigers lopen rond. De vertegenwoordigers moeten verschillende groepjes aandoen. Er moet een echt gesprek plaatsvinden tussen de burgers en een politieke vertegenwoordiger. De politieke vertegenwoordiger moet op basis van het gesprek met de burgers gaan beslissen welk(e) standpunt(en) hij gaat inzetten om de burgers voor zijn politieke partij te winnen. Als de burgers zich bij de politieke partij willen aansluiten, geloven in de standpunten, dan wordt er water uitgewisseld. Dit gebeurt voor iedere burger individueel (er kan dus binnen 1 groepje burgers 2 leerlingen wel water uitwisselen en 1 leerling niet). Wanneer een burger er niet zo van overtuigd is dan wordt er niet van water gewisseld. Als er een besluit is genomen met betrekking tot het water uitwisselen dan loopt de politieke vertegenwoordiger verder naar een ander groepje.

Kaartjes politieke partijen

- 19. Dezelfde wetten in heel Duitsland.
- 25. Er moet een sterke regering worden ingesteld, met een gecentraliseerd parlement waarin alle standen en beroepen een stem hebben.
- 9. Alle staatsburgers moeten dezelfde rechten en plichten hebben.

- 20. Het onderwijs moet voor iedereen toegankelijk zijn; kinderen van arme ouders moet op kosten van de staat onderwijs kunnen volgen. Daarnaast moet er een verplicht lesvak komen waarin de volksgemeenschap centraal staat.
- 21. Om iedereen gezond te houden in Duitsland, moeten moeders en kinderen beschermd worden, kinderarbeid verboden worden én lichamelijke opvoeding verplicht worden gesteld.
- 15. De ouderdomsvoorzieningen moeten uitgebreid worden.

- 12. Alle winsten die in de oorlog door personen zijn gemaakt, moeten aan de staat worden teruggegeven, desnoods met dwang.
- 13. Alle ondernemingen moeten genationaliseerd worden.
- 14. De winsten van de groothandel moeten worden verdeeld.

24. Vrijheid van alle godsdiensten binnen de staat, zolang deze niet de morele gevoelens van het Duitse ras kwetsen. Het belang van de gemeenschap gaat boven het eigenbelang.

10. Staatsburgers moeten zich inzetten voor de belangen van de gemeenschap.

2. Gelijke rechten voor het Duitse volk tijdens de vredesonderhandelingen (Versailles).

6. Staatsburgers moeten in openbare functies worden benoemd op basis van hun karakter of capaciteiten, niet om de belangen van de partijen.

7. De staat moet zich vooral bezighouden met het verbeteren van de industrie en het verhogen van de levensstandaard van de staatsburger.

16. De middenstand moet door de overheid gecreëerd en in stand gehouden worden.

1. Alle Duitsers moeten binnen één Groot-Duitsland verenigd worden.

5. Als je geen staatsburger bent dan verblijf je als gast in Duitsland en wordt je beschouwd als ondergeschikt.

4. Alleen diegene die Duits bloed hebben, kunnen tot de natie behoren en zijn daarom staatsburgers. Joden kunnen dus geen deel uitmaken van de natie.

18. Misdadigers, daden tegen het gemeenschappelijk belang, moeten vervolgd worden, ongeacht ras of geloof.

8. Alle niet-Duitsers die sinds 2 augustus 1914 in het land zijn gekomen moeten worden gedwongen om het land te verlaten.

23a. Alle pers die in het Duits schrijven moeten staatsburger zijn.

23b. Niet-Duitse kranten moeten toestemming hebben om gedrukt te mogen worden.

c. Niet-Duitsers mogen geen deel uitmaken van de productie van Duitse kranten

22. Er moet een volksleger worden opgericht, geen huurlingen meer.

17. Het land moet hervormd worden afgestemd op de nationale behoeften.

11. Afschaffing van niet uit arbeid verkregen inkomen.

3. Voor het voeden en vestigen van ons volk eisen we land- en woongebied.

Bertha (19), vrijgezel

Je valt onder de groep rijke jongeren.

Je geniet volop van alle aspecten die de bruisende stad Berlijn te bieden heeft.

Je bent vaak 's nachts op pad en een baantje overdag erbij houden is nogal moeilijk. Je kunt nog leven van de enorme erfenis die je vader heeft achtergelaten, maar dit houdt natuurlijk een keer op. Drie weken geleden ben je 's nachts overvallen, de man is opgepakt maar loopt al weer vrij rond. Hierdoor voel je je vaak onveilig in Berlijn.

Johann (25), heeft een relatie

Je valt onder de groep rijke jongeren.

Je bent een slimme jongen die geld heeft verdiend in de oorlog door een winstgevend handeltje te drijven met de Nederlanders. Helaas moet je nogal voorzichtig zijn met het geld wat je hebt verdiend. Je zou graag bij de overheid willen werken, maar tot nu toe maken eerlijke jongens zonder connecties met al mensen die bij de overheid werken geen kans volgens jou. Hier zou toch verandering in moeten komen!

Elsa (31), alleenstaande moeder, twee kinderen

Je valt onder de groep rijke jongeren.

Je kunt niet werken omdat je voor je twee kinderen moet zorgen, maar gelukkig heb je rijke ouders die je elke maand geld toestoppen. Je zou er niet aan moeten denken als dat stopt. Je hoopt in de toekomst dat je kinderen alle kansen krijgen én in een land wonen waar het belang van de eigen burgers voorop staat.

■ Peter (12), heeft 8 broertjes en zusje, vader is overleden, moeder is ziek

■ Je behoort tot de armste groep in de samenleving

■ Je bent een kind, maar eigenlijk kan je dat niet meer zijn. Je zou erg graag naar school willen, maar helaas kan je moeder dit niet betalen. Je moet samen met broertjes en zusjes op straat werk zoeken om geld voor eten te verdienen.

■ Lisa Schmidt (68), weduwe, geen kinderen

■ Je behoort tot de armste groep in de samenleving

■ Je doet voor meerdere gezinnen de was, dit betekent dat je iedere dag met kilo's aan nat wasgoed sjouwt. Je zou graag iets anders doen, maar je hebt het geld heel hard nodig om te overleven. Je zou graag in een winkel werken of op een klein kantoor maar helaas zijn er niet zoveel banen in deze sectoren.

■ Heinrich (18), heeft geen werk, probeert een vak te leren.

■ Je behoort tot de armste groep in de samenleving

■ Je hebt geluk gehad, want je hebt niet in de Eerste Wereldoorlog hoeven vechten. Toch is je leven niet gemakkelijk, je droom is om als bankier te werken maar je krijgt de kans niet om de juiste opleiding te volgen: geen geld. De overheid zou beter voor zijn mensen moeten zorgen, ook diegene die niet in de oorlog hebben gevochten!

■ Johann (45), getrouwd, 1 kind

■ Je behoort tot de groep die heeft meegevochten in de Eerste Wereldoorlog

■ Je hebt vier jaar lang gevochten in het Duits leger tijdens de Eerste Wereldoorlog. Je hebt verschrikkelijke dingen gezien en meegemaakt, waardoor je moeite hebt om te functioneren in de samenleving. Toch zou je zo weer opnieuw meevechten: alles voor Duitsland!

■ Günther (24), vrijgezel

■ Je behoort tot de groep die heeft meegevochten in de Eerste Wereldoorlog

■ Je hebt twee veldslagen meegemaakt en je bent daar je been verloren. Je bent in 1915 al terug naar Duitsland gestuurd. Je hebt geprobeerd om tijdens de oorlog zoveel mogelijk te doen om het Duitse front te steunen, maar daartoe was eigenlijk niet meer in staat. Je zou erg graag het Duitse leger hervormen, zodat jonge jongens niet zonder ervaring in de frontlinie belanden.

■ Erich (57), weduwnaar, geen kinderen

■ Je behoort tot de groep die heeft meegevochten in de Eerste Wereldoorlog

■ Je hebt als leidinggevende in het leger meerdere legereenheden in verschillende slagen (onder andere Slag bij de Somme) aangevoerd. Je hebt je altijd met heel je hart ingezet voor het Duitse volk en gelooft dat alleen Duitse staatsburgers in Duitsland mogen wonen.

Sarah (27), drie kinderen, getrouwd

Je bent van Joodse afkomst

Je hebt samen met je man Samuel en drie kinderen erg gelukkige jaren in Duitsland gehad, maar sinds kort voel je dat de samenleving aan het veranderen is. Bij sommige winkels wordt je niet meer geholpen of mag je zelfs niet meer binnenkomen. Je houdt van Duitsland, maar denkt er wel aan om naar Amerika te vertrekken.

Isaak (35), getrouwd

Je bent van Joodse afkomst

Je werkt al 12 jaar als bankier, maar je hebt de afgelopen tijd veel klanten verloren. De vijandigheid naar jou toe wordt steeds groter. Je bent al enkele keren 's avonds laat op straat lastig gevallen door Duitse jongeren. Je zou willen dat die Duitse jongeren ook gestraft worden voor hun acties, maar dat gebeurt helaas niet.

Jacob (10), twee zusjes

Je bent van Joodse afkomst

Je speelde voorheen erg graag met al je vriendjes op straat, maar sinds de nederlaag van Duitsland in de Eerste Wereldoorlog mogen steeds minder vriendjes van hun ouders nog met je omgaan. Ook wordt je op school anders behandeld, je krijgt veel vaker straf en haalt alleen maar lage cijfers.

Lukas (71), getrouwd, geen kinderen

Je behoort tot de zogenaamde middenstand in Duitsland

Je hebt een eigen klein bakkerijtje in een drukke wijk van Dortmund. Je vrouw en jij werken met veel plezier in de bakkerij, maar het leven na de oorlog is wel zwaarder geworden. Gelukkig heb je een aantal vaste (Joodse) klanten. De waarde van het geld daalt en je ziet je opgebouwde pensioen langzaam verdwijnen. Je hoopt dat Duitsland eerlijk behandelt gaat worden, maar dat zie je zo snel nog niet gebeuren.

Olga (28), vrijgezel, geen kinderen

Je behoort tot de zogenaamde middenstand in Duitsland

Je hebt een eigen naai-aterlier. Je woont in een klein kamertje boven het naai-aterlier. Je hebt ruim tien jaar voor je zieke moeder gezorgd, maar die is twee maanden geleden overleden. Je zou wel kinderen willen, maar die kun je nu nog niet onderhouden. Je beste vriendin is Sarah die Joods is. Je vindt het moeilijk om te zien hoe de mensen haar behandelen.

Claus (44), vrijgezel, geen kinderen

Je behoort tot de zogenaamde middenstand in Duitsland

Je werkt als ambtenaar op het gemeentehuis in Bonn. Je ziet om je heen dat andere mensen snel een promotie krijgen, maar ook al werk je hard: je wordt telkens overgeslagen. Je ziet dagelijks dat het bestuur in Duitsland nogal chaotisch gaat, de republiek van Weimar lijkt niet echt te werken volgens jou.

Simon (45), vrijgezel

Je valt onder de 'gestudeerden', de 'intellectuelen'

Je bent op je achttiende filosofie gaan studeren en bent daarna als docent aan de Universiteit van Hamburg gaan lesgeven. Op de nieuwe universiteit ben je erg bekend geworden door je ideeën over moraliteit. Je probeert je ideeën ook in de politieke sfeer te verspreiden, maar dit gaat nog niet zo soepel.

Herman (61), getrouwd

Je valt onder de 'gestudeerden', de 'intellectuelen'

Je bent een zeer bekende wetenschapper en je hebt tijdens en de Eerste Wereldoorlog onderzoek gedaan naar 'shell shock'. Je hebt soldaten gezien die na de oorlog zo toegetakeld waren dat ze niet meer uit het ziekenhuis kwamen. Je hoopt dat dit de laatste oorlog was waaraan Duitsland heeft deelgenomen.

Hans (34), getrouwd, vier kinderen

Je valt onder de 'gestudeerden', de 'intellectuelen'

Je bent een jonge onderzoeker die tevens doceert over de 'rassenleer'. Je colleges worden altijd druk bezocht en er is zeer veel interesse naar jouw theorieën over de rassenleer. Je bent ervan overtuigd dat er onderscheid is tussen de verschillende rassen en dat deze puur gehouden moeten worden.